

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/242/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112226831
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8112226831.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a sudkýň JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Jany Burešovej v právnej veci žalobcu: Štátny fond rozvoja bývania so sídlom Lamačská cesta 8, 833 04 Bratislava, IČO: 31 749 542, proti žalovaným: 1/ X. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XX, XXX XX N., 2/ Y. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XX, XXX XX N., o zaplatenie 11.568,31 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 8C/388/2012-82 zo dňa 09.07.2013 takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v spojení s opravným uznesením č.k. 8C/388/2012-114 zo dňa 18.07.2014.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a vyslovil, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. § 48, § 107 ods. 1, § 457 Občianskeho zákonníka a po vykonanom dokazovaní zistil, že Zmluvou o poskytnutí podpory uzavretej podľa ustanovení zákona číslo 124/1996 Z.z. o Štátnom rozvoje fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov, číslo 707/1117/2001 zo dňa 30. 5. 2001 sa zmluvné strany, a to žalobca ako veriteľ a žalovaný v 1. rade a žalovaná v 2. rade dohodli na uzavretí zmluvy o poskytnutí podpory podľa ustanovení zákona číslo 124/1996 o Štátnom fonde rozvoja bývania. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie podpory z prostriedkov fondu vo forme úveru. Účelom úveru bola stavba rodinného domu v I. A. Q.. Zmluvné strany sa dohodli na výške úveru 400 000,- Sk pri základnej úrokovej sadzbe 3,6 % a dobe splatnosti 30 rokov.

Žalobca listom zo dňa 21. 01. 2009 adresovanom pôvodne žalovaným v 1. až 4. rade oznámil, že odstupuje od úverovej zmluvy z dôvodu, že žalovaní v 1. a 2. rade nespĺnili povinnosť splácať poskytnutý úver v pravidelných mesačných splátkach vždy k 15. dňu v mesiaci a dostali sa do omeškania s trinástimi splátkami vo výške 784,93 € .

Žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu zobral svoj návrh na začatie konania vo vzťahu k žalovaným v 3. a 4. rade späť a navrhol, aby súd konanie v tejto časti zastavil. Žalovaná v 3. rade a žalovaný v 4.rade so späťvzatím žalobného návrhu súhlasili. Vo vzťahu k žalovanej v 1. rade a žalovanému v 2. rade zotrval na podanom žalobnom návrhu v celom rozsahu. K námietke premlčania uviedol, že vzhľadom k tomu, že zo strany žalobcov v 1. a 2. rade došlo k poslednej úhrade v júni 2012 a to splátky v sume 60 €, majú za to, že týmto dlh uznali čo do dôvodu a výšky a teda dlh trvá. Poukázal na vyjadrenie žalovanej v 1. rade, ktorá uviedla že s výškou dlhu súhlasí a namietla len neschopnosť uhradiť tento dlh naraz.

Prvostupňový súd v predmetnom spore prihliadol na námietku premlčania uplatnenej pohľadávky, ktorú vznesla žalovaná v 3. rade a žalovaný v 4. rade. Z vykonaných dôkazov zistil, že žalobca odstúpil od zmluvy dňa 21. 01. 2009. Podľa Občianskeho zákonníka sa zmluva zrušuje s účinkami od začiatku a momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva. Žalobcovi tak vzniklo právo na vydanie bezdôvodného obohatenia.

Žaloba bola podaná na súde dňa 30. 08. 2012, teda po uplynutí dvojročnej premlčacej doby. Podľa ustanovenia § 548 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ručiteľ môže proti veriteľovi uplatniť všetky námietky, ktoré by mal proti veriteľovi dlžník. To platí aj vo vzťahu k námietke premlčania [(porovnaj Jaromír Svoboda a kol. Občiansky zákonník, Komentár a súvisiace predpisy, V. vydanie, Eurounion, str. 501 : " Ručiteľovi sa zachovávajú všetky námietky, ktoré mal dlžník voči pohľadávke v čase prevzatia ručenia. Ručiteľovi tak patria aj námietky smerujúce proti pohľadávke (napríklad, že premlčali)]. Čo sa týka argumentu právneho zástupcu žalobcu, že žalovaný dobrovoľnou úhradou dlžnej splátky, prípadne svojim postojom v konaní uznali svoj dlh čo do dôvodu aj výšky, súd uviedol, že uznanie dlhu v zmysle § 558 Občianskeho zákonníka musí spĺňať formálne náležitosti a navyše v prípade premlčaného dlhu musí ten, kto dlh uznal, mať vedomosť o jeho premlčaní, čo žalobca nepreukázal. Námietku premlčania vznesenú ručiteľmi dlžníkov preto považoval súd za dôvodnú a žalobu zamietol.

V zmysle § 151 ods. 3 O.s.p. vyslovil, že o trovách rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Opravným uznesením č.k. 8C/388/2012-114 zo dňa 18.07.2014 opravil záhlavie rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 8C/388/2012 - 82 zo dňa 09.07.2013, v znení:

"Okresný súd Prešov samosudkyňou JUDr. Eliškou Wagshalovou v právnej veci žalobcu: Štátny fond rozvoja bývania, so sídlom Lamačská cesta 8, 833 04 Bratislava, IČO: 31 749 542, právne zastúpeného JUDr. Jozefom Bolješikom, advokátom so sídlom Radlinského 50, 921 01 Piešťany p r o t i žalovaným: 1/ X. F., nar. XX.X.XXXX, bytom N. XX, XXX XX N. a 2/ Y. F., rod. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. A. Q. XX, o zaplatenie 11.568,31 Eur s príslušenstvom, takto"

Proti rozsudku súdu prvého stupňa v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca a to v zmysle § 205 ods. 2 písm. b/, d/, e/, f/ O.s.p. dôvodiac, že napadnuté rozhodnutie považuje za nesprávne, vychádza z nesprávne a neúplne zisteného skutkového stavu a nesprávneho právneho posúdenia veci. Napadnuté rozhodnutie je v rozpore s objektívnym skutkovým stavom, lebo okresný súd nesprávne a neúplne vyhodnotil skutočnosť ručiteľmi uplatnenej námietky premlčania. Námietku premlčania vznesli iba ručitelia, pričom voči ručiteľom, t.j. odporcom v 3/ a 4/ rade malo byť konanie zastavené. Odvolateľ poukázal na to, že predmetná vec podlieva právnomu režimu v zmysle ust. § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, teda aj inštitút odstúpenia od zmluvy by mal podliehať úprave podľa Obchodného zákonníka. Namietal tiež, že nebol jednoznačne ustálený moment začiatku účinkov odstúpenia od zmluvy pre každého jednotlivého účastníka konania, preto nemožno aplikovať inštitút bezdôvodného obohatenia a v tejto spojitosti dvojročnú premlčaciu lehotu. Moment odstúpenia od zmluvy nebol jednoznačne a bez pochyb preukázaný. V ďalšom poukázal na to, že žalobca listom zo dňa 27.01.2007 súhlasil s navrhovaným splátkovým kalendárom, o ktorý požiadali žalovaní.

Podľa odvolateľa súd prvého stupňa svojim rozhodnutím založil stav právnej neistoty v neprospech žalobcu. Zdôraznil, že nemožno predmetnú žalobu zamietnuť z dôvodu vznesenej námietky premlčania ručiteľmi, keďže ručiteľský záväzok je akcesorickej povahy a nie solidárnej. Vznesená námietka premlčania ručiteľmi nastáva s účinkami len pre nich samých. Súčasne poukázal na skutočnosť, že žaloba bola voči ručiteľom vzatá späť, s čím ručitelia súhlasili. Konanie voči nim malo byť zastavené. Dokazovaním pred prvostupňovým súdom neboli jednoznačne ustálené účinky odstúpenia od zmluvy, začiatok plynutia premlčania, samotná premlčacia lehota. Podľa jeho názoru prvostupňový súd chybné kvalifikoval a použil inštitút bezdôvodného obohatenia.

Navrhol preto napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie alebo zmeniť tak, že jeho návrhu bude v celom rozsahu vyhovieť a budú mu voči žalovaným v 1/ a 2/ rade priznané trovy konania a to aj odvolacieho.

K odvolaniu sa vyjadril žalovaný v 1/ a žalovaná v 2/ rade tak, že pôvodne žalovanými v 3/ a 4/ rade, voči ktorým malo byť konanie zastavené z dôvodu späťvzatia žaloby, sa neanuluje vznesená námietka premlčania. Z opatrnosti však vzniesli námietku premlčania žalobcom uplatneného nároku. Uviedli, že žalobca im 29.01.2009 doručil odstúpenie od úverovej zmluvy, od uvedeného dňa začala plynúť dvojiročná subjektívna lehota z titulu práva na vydanie bezdôvodného obohatenia, keďže odstúpením od zmluvy sa zmluva zrušila od počiatku. Zmluva o poskytnutí podpory bola uzavretá dňa 31.05.2001, a podľa vtedy účinného zákona o ochrane spotrebiteľa č. 634/1992 Zb. sa jedná o typovo spotrebiteľskú zmluvu, uzatváranú vo viacerých prípadoch a oni ako spotrebiteľia nemali možnosť žiadnym spôsobom ju ovplyvniť. Preto je na daný právny vzťah potrebné aplikovať Občiansky zákonník a jeho ustanovenia o premlčaní práva na vydanie bezdôvodného obohatenia (§ 107 Občianskeho zákonníka) a nie ustanovenia Obchodného zákonníka.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len O.s.p.), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku zverejnil na úradnej tabuli súdu dňa 15.10.2015 a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Odvolací súd má za to, že súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil.

Je nutné poukázať na to, že odvolací súd sa stotožňuje so závermi súdu prvého stupňa, ako aj s dôvodmi tam uvedenými, a to za situácie, že v odvolacom konaní žalovaní v 1/ a v 2/ rade vzniesli námietku premlčania uplatneného nároku žalobcom. Odvolací súd preto v zmysle ust. § 219 ods. 2 O.s.p. poukazuje na správne závery súdu prvého stupňa.

K odvolacím námietkam žalobcu, ako aj na zvýraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolací súd uvádza, že aplikácia Občianskeho zákonníka v predmetnej veci je správna. Nie je možné premlčanie posudzovať podľa Obchodného zákonníka č. 513/1991 Zb. tak, ako to navrhuje žalobca. V konaní bolo totiž jednoznačne preukázané, že nárok sa vymáha v súvislosti s poskytnutím úveru na základe zmluvy, od ktorej žalobca platne odstúpil. Platným odstúpením od zmluvy došlo k zániku zmluvy od jej začiatku, t.j. ex tunc preto je namieste, aby účastníci takejto zmluvy si navzájom vrátili poskytnuté plnenie. Správne preto bola súdom prvého stupňa námietka premlčania vyhodnotená podľa Občianskeho zákonníka. Samotný zákon č. 124/1996 Zb. o Štátnom fonde rozvoja bývania v znení zmien a doplnkov vo viacerých svojich ustanoveniach odkazuje na aplikáciu Občianskeho zákonníka a to napríklad aj v jeho ust. § 11, § 12, a tiež Zmluva o poskytnutí podpory uzavretej medzi účastníkmi konania dňa 30.05.2001 odkazuje na aplikáciu Občianskeho zákonníka. Nie je preto namieste za situácie, keď došlo k odstúpeniu od zmluvy, na predmetný právny vzťah uplatňovať ustanovenia Obchodného zákonníka.

K ďalším odvolacím námietkam týkajúcim sa spochybnenia momentu začiatku účinkov odstúpenia od zmluvy pre každého jednotlivého účastníka konania odvolací súd uvádza, že sám žalobca v žalobe uviedol, že listom zo dňa 21.01.2009 jednostranne odstúpil od predmetnej zmluvy. Doručenie odstúpenia od zmluvy potvrdili žalovaní v 1/ a 2/ rade vo svojich vyjadreniach k odvolaniu a to ku dňu 29.01.2009, kedy im odstúpenie malo byť doručené. Spochybnenie uvedeného v odvolaní podanom žalobcom je preto nie namieste. Na uvedenom nemôže nič zmeniť ani to, že žalobca listom z 27.01.2009 súhlasil so splátkovým kalendárom, o ktorý mali žalovaní požiadať. Uvedené nie je možné považovať za nováciu zmluvného vzťahu. Tento úkon nie je možné vyhodnotiť ako dohodu v zmysle ust. § 570 OZ, podľa ktorého ak sa veriteľ dohodne s dlžníkom, že doterajší záväzok sa nahrádza novým záväzkom, doterajší záväzok zaniká a dlžník je povinný plniť nový záväzok. Ak sa nahrádza záväzok zriadený písomnou formou, musí sa dohoda o zriadení nového záväzku uzavrieť písomne. To isté platí, ak sa nahrádza premlčaný záväzok (§ 570 OZ). Návrh na uzavretie splátkového kalendára a jeho súhlas nezodpovedajú citovanému ustanoveniu, preto o nováciu nemôže ísť.

Ak v odvolaní žalobca namieta vznesenú námietku premlčania ručiteľmi a nie žalovanými v 1/ a 2/ rade, v rámci odvolacieho konania takáto námietka bola vznesená aj žalovanými v 1/ a 2/ rade, preto odvolací

súd považuje rozhodnutie súdu prvého stupňa za vecne správne, keď tento vzhľadom na námietku premlčania vyhodnotil, že nárok žalobcu je premlčaný.

Odvolačí súd uvádza, že právne posúdenie je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny a náležitý právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak za správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd jednoznačne ustálil, že súd prvého stupňa správne aplikoval Občiansky zákonník na otázku premlčania, preto týmto smerom odvolacia námietka žalobcu je nedôvodná. Za situácie, keď žalobca odstúpil od zmluvy dňa 21.01.2009, ktoré odstúpenie bolo doručené žalovaným v 1/ a 2/ rade dňa 29.01.2009, do dňa podania žaloby 30.08.2012 uplynula premlčacia doba tak subjektívna v trvaní 2 rokov, ako aj objektívna v trvaní 3 rokov.

Súd prvého stupňa preto správne postupoval, pokiaľ vzhľadom na vznesenú námietku premlčania žalobu pre premlčania zamietol.

Odvolačí súd preto rozsudok súdu prvého stupňa postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vo výroku vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania nebolo rozhodované, nakoľko z ust. § 224 ods. 4 O.s.p. vyplýva, že v prejednávacom prípade aj o trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.